

Teorie a metodika výchovy

Lekce 3: Alternativní školství

Mgr. Katřina Lojdová
lojdova@ped.muni.cz

Alternativní vzdělávání

- takové vzdělávání, které je odlišné od vzdělávání nabízeného státem nebo jinými tradičními institucemi. Obvykle jsou spojeny s radikálními koncepcemi vzdělávání, jako odmítání formálního kurikula či formálních metod výuky.
- nejednotnost v terminologii, alternativní je buď cokoli, co se odlišuje, nebo naopak pouze vzdělávání založené na myšlenkách reformních škol z počátku 20. stol.
(Waldorf, Montessori, Dalton)

Reformní pedagogika

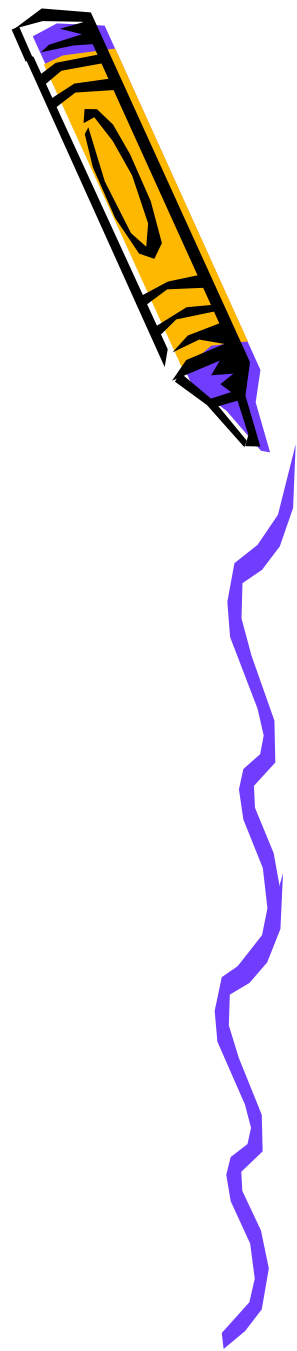

- Historický a kulturní kontext 1. poloviny 20. století
- Kritika tradiční školy
  - Intelektualistické zaměření, nebere v potaz komplexní rozvoj jedince
  - Mechanický způsob učení s převažující pasivitou žáků, podcenění rozvoje tvůrčích schopností
  - Autoritativní výchova, represe a donucování, nedocnění individuality žáků
  - Malý zřetel k estetickým, tělovýchovným a zdravotním aspektům výchovy
  - Izolace školy od rodiny a komunity

X obrat k pedocentrismu

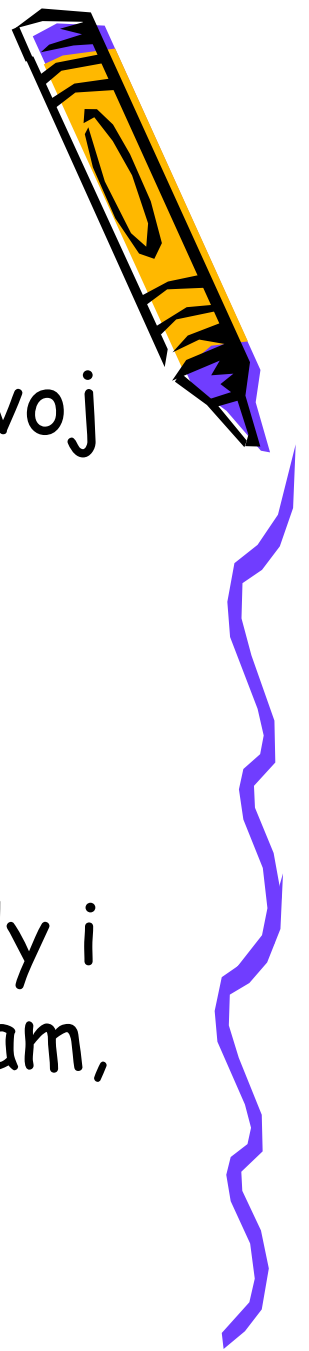
Přehled reformních škol

- Waldorfská pedagogika
- Montessoriovská pedagogika
- Daltonský plán
- Jenská pedagogika
- Freinetovská pedagogika

Waldorfská pedagogika

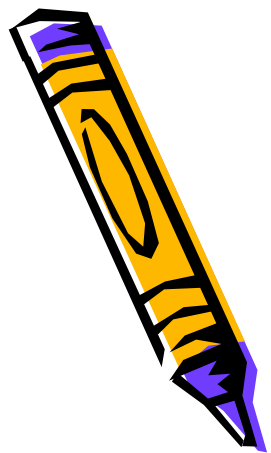

- Rudolf Steiner, Antroposofie, Rozvoj člověka jako komplexní osobnosti, Důraz na skupinovou spolupráci, EPOCHY, eurytmie, denní, týdenní, měsíční, slavnosti
- U nás mateřské školy, základní školy i střední školy (Praha, Semily, Příbram, Ostrava)

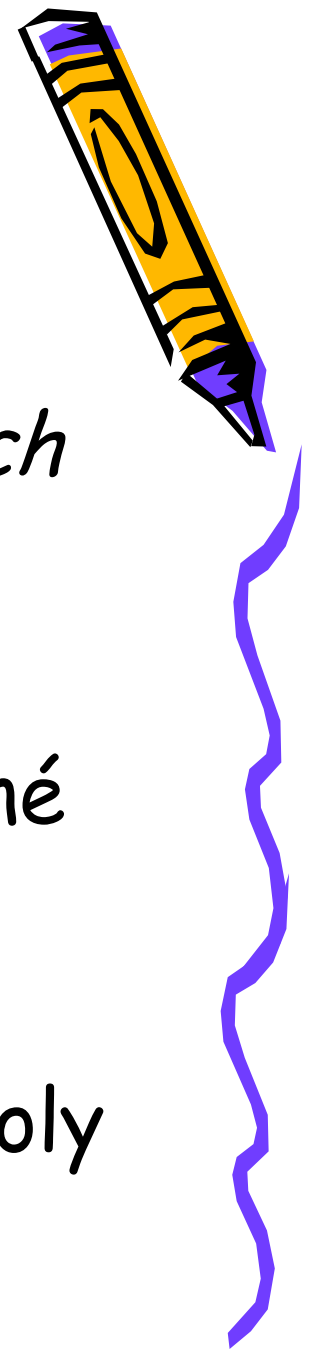

Why Waldorf?

<http://www.youtube.com/watch?v=tZmAX5adC10>

Montessori pedagogika

- Maria Montessori: „*Pomoz mi, abych to dokázal sám.*“
- Speciální „materiál“ <http://www.montessorimaterials.org/>
- Svoboda a samostatnost, Připravené prostředí, Učitel jako součást podnětného prostředí,
- V ČR pouze mateřské a základní školy

Daltonský plán

- Helen Parkhurstová
- Rozdělení učeben podle předmětových okrsků, Měsíční program pro studenta, Samostatné získání vědomostí. Individuální přístup k výuce, svoboda rozhodování, práce svým tempem, Volná hodina - k procvičování problematické látky, Učitel - je pomocník a rádce
- V Brně rozšířené školy s daltonskými prvky.

Jenský plán

- Peter Petersen
- Jádrem je skupina - volně vytvořená - ne třída, Hlubší propojení vyučovacích předmětů. Důraz na pracovní vyučování. Volný pohyb žáků ve třídě
- Hodnocení - formou charakteristiky. Rozvoj dětské osobnosti. Týdenní plán učiva. Učitel - má organizovat a podněcovat činnost žáků.

Freinetovská pedagogika

- Célestin Freinet
- Důraz na individuální přístup k žákovi + sociální kontext. Dítě - centrum výchovy. Individualizace + spolupráce. Aktivnost, uspokojení přirozených potřeb žáků, mravní výchova + kázeň, dobrá organizace, radostná a tvůrčí atmosféra.
- Spolupráce školy a rodiny.
- Učitel je autorita.

Diskuse

- 1) Co znamená alternativa? V čem se reformní školy liší od tradičních škol?
- 2) Jsou odlišnosti mezi tradičními školami a alternativami stále stejně výrazné? Přiblížila se tradiční škola alternativám (např. po poslední školské reformě?)
- 3) Co lze vytknout alternativním školám?
- 4) Zvolili byste pro Vaše dítě alternativní školu? Jakou a proč?

